

እኔም ቀንቶኝ ወይዘሪት ነፃነትን የምስመው መቼ ይሆን?

ነፃነት ዘለቀ

አንዳንድ ሰዎች በዕድል ያምናሉ። አንዳንዶች ደግሞ በሥራ ብቻ የሚያምኑ አሉ። ጥቂቶች በሥራም በዕድልም ያምናሉ። የኔ ምድብ ከነዚህኞቹ ነው። አንድ ሰው መቶ ዓመትም ቢለፋና ቢደክም በጥረቱ ላይ መጠነኛ ዕድል ካልታከለበት ሊሣካለት የመቻሉ አጋጣሚ አናሳ ነው ብዬ አምናለሁ። እንደኔ አስተሳሰብና እምነት ዕድል ያልተጨመረበት ጥረት ሥምረቱ የልብ የሚያደርስ አይሆንም። የአንዱ ወይ የሌላው ባሪያ መሆን እንደማይገባ ግን እረዳለሁ። ለአንድ ዓላማ ሥኬት መልፋትና መድከም ይገባል። ዕድል ሲሰጠህ የልፋት ውጤት ያማረ ይሆናል። እዚህ ላይ ግን በተለያዩ አቋራጭ መንገዶችና በሙስና የሚገኝን ሀብት በዕድል ወይም በጥረት እንደተገኘ መቁጠር አይቻልም። በዘረኝነት ደዌ የተበከለ አንድ ወያኔ ከሙገር ስሚንቶ ፋብሪካ ሊመለስም ላይመለስም በሚችል ርካሽ ዋጋ የፋብሪካውን ምርት እንዲወስድና አየር በአየር በውድ ዋጋ ሸጦ በአንድ ጀምበር ከመናጢ ድሃነት ወደ ሚሊዮኔርነት እንዲለወጥ ቢደረግ በዚህ ሂደት ሥራም ዕድልም የሉምና ይህ ዓይነቱ ወያኔያዊም እንበለው ደርጋዊ አሥራር ከሥሌታችን ውጪ ነው። ሥራ የምንለው በወያኔው የመስፍን ኢንጂነሪንግ አሻጥር ለኪሣራ እንደተዳረገው ማሩ ተፈራ ወይም በወያኔው አምባሰል ሻጥር ተሠርቶበት እንዲከሰርና ከሀገርም እንዲሰደድ እንደተደረገው ገብረየስ ቤኛ(አማልጋሜትድ) ለዘመናት ለፍተው ሀገርንና ወገንን የሚጠቅም ጥሪት የማፍራት ሂደታዊ እንቅስቃሴን ነው። ዕድል የምንለው ለምሳሌ እኩል የጥራት ደረጃ ያላቸው ምርቶች ወደ ገበያው ገብተው በማስታወቂያ ልዩነት ወይም በሌላ አሳማኝ ምክንያት የአንዱ ሲሸጥና አምራቾች ሲያድጉ የሌላኛው ወገን ግን ዕድል ሳትሰጠህ ቀርታ ከገበያው ለመውጣት ሲገደድ ነው። ሥራና ዕድል ውስጥ መመዘኛችንና በሻጥርና በዘረኝነት መጠላለፍ የሉም።

ባላለፍኳት የአሁኑ ለሰኞ አጥቢያ ሌሊት (የካቲት 1/2007) የአፍሪካ ኳስ የዋንጫ ጨዋታ ይካሄድ ነበር። እንደጥንቱ በጋለ ስሜትና መቁነጥነጥ ባይሆንም ለመዝናኛነት ያህል ይህን ጨዋታ ከሁለት ልጆቼ ጋር መከታተል ያዘኩ። ሰዓቱ እኩል ሌሊት ገደማ በመሆኑ ለኢትዮጵያውያን አስቸጋሪ ነው - በተለይ ለእንደኔ ዓይነቱ እንቅልፋም። አርሰናል ቢሆን ተገልቶ የሚያድረው አንደኛው ልጄ የመጀመሪያውን ግማሽ - እያንሳላጀ - እንደምንም ጨርሶ ወደመኝታው ሄደ። ከፊልም ውጪ ለሰፖርት በተለይም ለእግር ኳስ ደንታ የሌለው ሌላው ወንድሙ ሶፋ ላይ ተጋድሞ “እየተመለከተ” ቢቆይም ለአስተያየቶቹ የአጻፋ መልስ ማጣት ምሥጋና ይግባውና እርሱም አካሉን አጠገቤ አስቀምጦልኝ በሞት ታናሽ ወንድም መሸነፉን ያስተዋልኩትና ብቻየን እንደቀረሁ ያጤንኩት ሁለተኛው አጋማሽ ከመጀመሩ በፊት ነበር።

የአፍሪካ ዋንጫ እንደዱሮው የተሟሟቀ አልመሰሰህ አለኝ። አንደኛ የሕዝቡ በተለይም የወጣቱ ስሜት በአውሮፓ እግር ኳስ ተማርኮ መፈጠሩን እንኳን በማያውቁለት የአርሴና ማንቼ ፍቅር በመለከፉ፣ ሁለተኛ የአብዛኛው ሕዝብ ኑሮ ከእጅ ወደ አፍም መሆን አቅቶት በችጋር እየተንጠራወዘ እንዲኖር በመገደዱ ለዚህ ዓይነቱ ቅንጦት ቦታ የሌለው በመሆኑና ሦስተኛ በሌሎች ለጊዜው ያልተከሰቱልኝ ምክንያቶች የተነሣ የአፍሪካ የእግር ኳስ ጨዋታዎችን ያን ያህል ክብደት ይሰጣቸዋል የሚል ግምት የለኝም። እኔ ለምሳሌ ይህን የመጨረሻውን ጨምሮ ግፋ ቢል አራት ጨዋታዎችን ብመለከት ነው - እንዲያውም ሦስት ናቸው። ይህንንም ሆነ ብዬ ሳይሆን በአጋጣሚ ነው። ወያኔዎች - ዞረን ዞረን መቼም የብዙዎቻችን የነገር ማጠንጠኛ/አዝማች ወያኔ ነው - ወያኔዎች መላ ሰውነታችንን ቀስፈው ስለያዙት እነሱ በጫኑበን የኑሮ ቀምበርና የግፍ አገዛዝ ከምብከንከን አልፈን ለዚህ ዓይነቱ ቅንጦት ብዙዎቻችን አልታደልንም።

በትናንቱ ጨዋታ እንደእግር ኳስ ተንታኝ ሳይሆን - ሙያየም ዝንባሌየም ባለመሆኑ - እንደተራ ታዛቢ አንዳንድ ነገሮችን በትዝብት መልክ ባቀርባቸው እኛንም ጎላ ባለ ሁኔታ ስለሚያካትተው የአፍሪካውያን ባሕርይ መጠነኛ ግንዛቤ ያስጨብጣል የሚል እምነት አለኝ። እናም አፍሪካ ከመሬቱ ይሁን ከሰዎቹ ብዙ ሊባልልን የሚገባን መሆናችንን የተረዳሁበትን ይህን ጨዋታ ባጭሩ ልቃኝ።

ጨዋታው ተጀመረ። ተጋጣሚዎቹ (የዱሮዋ አይቤሪኮስት) የአሁኗ ኮትዲቮቶርና (የዱሮዋ ጎልድኮስት) የአሁኗ ጋና ናቸው። (ስምን መለዋወጥ የአፍሪካ ፋሽን የሆነ ይመስላል።) ሁለቱም ጥሩ እንቅስቃሴ ቢያደርጉም፣ ሁለቱም የተወሰኑ የግብ መከራዎችን ቢያሳዩም ዕድል የአንዳቸውንም በር ሳታንኳኳ መደበኛ ሰዓቱ ተጠናቀቀ። እንደብዙዎቻችን ግምት(እኔ ራሴንም በገማችነት ማስገባቴን ያጤኗል!) ወደተጨማሪ ሰዓት ገቡ። ጨዋታው እልህ አስጨራሽና የዓለምን ዋንጫ የሚያስንቅ ፉክክር ነበረው። ስቴዲዮሙ ግን ያው የአፍሪካ መገለጫ የሆነው - የአስተናጋጅ ሀገር ቡድን ለመጨረሻው የዋንጫ ጨዋታ ካላለፈ ጭር የማለት ነገር ይታይበታል። በአውሮፓና አሜሪካ ከወራትና ሳምንታት በፊት ተሸጦ የሚያልቅ ትኬትና ወንበር በኢኳቴሪያል ጊኒ ግን ሊያውም በመዝጊያው የዋንጫ ጨዋታ ብዙ ባዶ መቀመጫዎች ነበሩ። ሌሎች ዓለማት ምን እንደሚታዘቡን እንጃልን። የዚህ ነገር መንስኤው አንድም እንደጠቀስኩት የራስን ቡድን ከማጣት የሚመነጭ ኩርፊያ ነው ወይም ድህነትና እርሱ የሚፈጥረው ለነገሮች ግዴላሽ የመሆን ጠባይ ነው።

በዋናውም ሆነ በተጨማሪው ሰዓት አንዳንድ ተጫዋቾች በሰላማዊ የወዳጅነት የእግር ኳስ ግጥሚያ ላይ ሳይሆን ሀገራቸውን ወክለው የቀደምት ኢትዮጵያውያንን ጀግንነት በሚያስታውሱን ጉንደትና ዐድዋን በመሰሉ ዐውደ ግምባሮች ላይ ለጨበጣ ውጊያ የተሠለፉ ነበር የሚመስሉት። እግር ኳስን ከሰላማዊ “ጦርነት” አዘልለው ከተመለከቱት እጅግ አደገኛ ነው። ብዙ ከስተቶችን ከአፍሪካም ከላቲን አሜሪካም ከአውሮፓም መጥቀስ ይቻላል። ኢኳዶርና ኢልሳልቫዶር ጦርነት ውስጥ እስከመግባት አድርጎቻቸው ይባላል፤ በግብጽ በቅርቡ በ50 እና በ100 መሃል የሚቆጠሩ ዜጎች (74?) ስቴዲየም ውስጥ በተፈጠረ ግርግር አልቀዋል። አቅል የሣተ የድል ፍቅርና ፍጻኔ ወደ ጥፋትና ውድመት ይመራል። ሰዎች የስፖርትን ዓላማ ዘንግተው ለምን ወደዚህ አስቀያሚ ሁኔታ እንደሚገቡ ግልጽ አይደለም። በሀገራችንም በገና ጨዋታ ወቅት በሩር ወይም በጥንግ ተጀምሮ ወደዱላ ድብድብ እንደሚገባ ከልጅነት ገጠመኞቹ አስታውሳለሁ። “የየጁ ደብተራ ቅኔው ቢጎድልበት ቀረርቶ ጨመረበት” ማለት ይሄ ነው። “እረ ጎረምሳውም “ለፍቅር ብተኛት ለጠብ አረገዝቶ!” ይላል። አዎ፣ አንዳንድ የፍቅርም ይሁኑ የሰላማዊ ወዳጅነት ጅምሮዎች መጨረሻቸው ጠብና አምባገነን ከዚያም ባለፈ የቀደመ ወደ ዘብጥያ ወይ ወደ ጫካ የተቀደመ ደግሞ ወደሚቀርበው የመቃብር ሥፍራ የሚሄድበት አስቀያሚ ገጽታ ካልተወገደ በሰላምና በጦርነት መካከል ያለው ልዩነት እንዳይናገረን ይኖራል። ትልቅ የማስተዋል ጉድለት ይታያል።

ከአውሮፓውያኑ ተጫዋቾች በሚለይ መንገድ አንዳንድ ተጫዋቾች ያሳዩት የነበረው የመገሻሽም አሣፋሪ ምግባር ሳይጠቀስ የሚታለፍ አይደለም። ዳኛው ሆደሰፊ ባይሆን ከተሰጡት ብዙ የማይባሉ ቢጫ ካርዶች የበለጠ በዛ ያለ ቁጥር ካርድ ልናይ በቻልን ነበር። ጠበንጃ አልያዙም እንጂ ለመደበኛ ውጊያ ወደ ኳስ ሜዳ የገቡ የሚመስሉ ተጫዋቾች ነበሩ። አንዱ እንዲያውም አንዱን ተጋጣሚ በቴስታ አፍልሶታል፤ ከተቃራኒ ተጫዋቹ የመልስ ምቹን ለመቀበልና ሒሳቡን ለማወራረድ ሌላ የጊዜ ቀጠሮ ባያስፈልገውም። አንደኛው ወገን በግድ ማሸነፍ እንዳለበት የሚያውቁ አይመስሉም። ማሸነፍና መሸነፍ የማይነጣጠሉ መሆናቸውን፣ የማሸነፍን የድል ስሜትና የመሸነፍን መሪር ጽዋ ደግሞ እንዳመጣጡ ማስተናገድ ያለና የነበሩ መሆኑን የዘነጉ ተጫዋቾች ነበሩ። አውሮፓዊ ልምድ ያላቸው የመስሉኝ አንዳንድ ተጫዋቾች ተቃራኒያቸውን በማቀፍና ተፈጥሯዊ ፈገግታ በማሳየት የፌይር ፕሌይን ደምብ ሲያከብሩ በተቃራኒው እንደወያኔ ሰብአዊ ዕድገታቸውን የጨረሱ የማይመስሉና እንደፊጋ በሬ ያገኙትን የተቃራኒ ጎራ ተጫዋች ሁሉ በምናባዊ ቀንዳቸው ደስቀው መሬት ሊያስጣጡ የሚቋምጡም ነበሩ - እንደ አፍሪካዊነት ሁላችንንም ያሣፍራል። አውሮፓውያኑ ተጫዋቾች በዚህ ሁኔታ ውስጥ ቢገኙ እንዲህ ይሆኑ ነበርን? ብዬ አነጻጽር ነበር። አይመስለኝም። እነሱ ሳይሻሉ አይቀሩም። ቢናደዱና ቢያለቅሱም ወደዐውሬነት ጠባይ እስከዚህን ወርደው ግን ሁከትና ግርግር የሚፈጥሩ አይመስለኝም። ልዩነታችንን በሚገባ ተገነዘብኩ። ይህ ልዩነታችንን በመሪዎቻችን የስብዕና ማንነትና ዐውሬያዊ ተፈጥሮም በጉልህ የሚታይ ነው። የመላዋን አፍሪካ አምባገነን መሪዎች ለምሳሌም ሙጋቤንና ሙሴቪኒን ብናይ በጠባያቸው ከዐዘና ጉማሬ የሚለዩ አይደሉም። የአንድን ሀገር ሕዝብ አፍኖና ረግጦ እንደብረትም ቀጥቅጦ ከ30 እና 40 ዓመታት በላይ መግዛት የዐውሬነት እንጂ የሰውነት ባሕርይ አይደለም። በዕድሜ ይፍታህ ዐውሬነት የተቀፈደዱ ምሥኪን ፍጡራን ናቸው። ለነሱም ማዘን ይገባል።

ልዩነታችንን ከመገንዘቤም የተነሣ ብዙ ተናደድኩ።

ጨዋታው ሊያልቅ የደቂቃዎችን ዕድሜ እየተጠባበቀ ነው። ከማለቁ በፊት ግን የብዙ ተጫዋቾችን ጉልበትና የኛን የተመልካቾችን ትግስት ጨርሷል። በ90 ደቂቃው መደበኛ ሰዓት አልተሸናገሩም። በጭማሪው የ30 ደቂቃ ጊዜም እንዲሁ አልተሸናገሩም። ምንም ግብ በማንኛቸውም ቡድን ደጅ ዝር አላለም። ግብ ጠባቂዎቹም ጨልሌ ናቸው - ብዙም የሚፈታተናቸው ሙከራ ባይገጥማቸውም። እንደተፈራው የጨዋታው የመጨረሻ ዕጣ ወደ መለያው የሪጎሪ ምት ተዛወረ። ተጫዋቾች እጅግ አሉ፤ የነሱን ተሰናስኖአዊ(የቡድን) ኃላፊነት አጠናቀቁ። አሁን ጭነቱ በሁለት ሰዎች ላይ ወደቀ - መቼውና ግብ ጠባቂው - መሳትና መረብን ማስደፈር የለባቸውም፤ የሞት የሽረት ጉዳይ ነው። ሁሉም ምጥ ላይ ነው። ትንፋሽ የሚያጥርበት እባብ አንገት ላይ ቢጠመጠም እንደእስካርፍ የሚቆጠርበት የውጥረት ሰዓት። ... እንዲጋጣሚ ከመነሻው ጀምሮ ራሴን ያገኘሁት የኮትዲቫር ደጋፊ ሆኜ ነበር። ምክንያቱን በውል አላውቅም፤ ምናልባት ግን ጋናዎች የኛን ተጫዋቾች አንድ ወቅት ስላንገላቱብን ያ “ሰብኮንሼሴ” ውስጥ ተቀርቅሮ አስቸግሮኝ ይሆናል፤ ስህተተኛነቴ ግን ለኔም ግልጽ ነው። ቂመኝነትና አድልዎ እንኳንስ በእግር ኳስ በፖለቲካም ሊኖር እንደማይገባ አምናለሁ። ግን ሰው ሰው ነውና ምን ይደረግ? ብዙውን ጊዜ ስሜታዊነት ያጠቃናልና ምንም ማድረግ አይቻልም።

አስደናቂ ጅምር። ኮትዲቫር ስሜት በሚያሳዝን ሁኔታ የመጀመሪያዎቹን ሁለት ኳሶች አበላሹ። አንዱ ተያዘ - ሌላው ውድማ በላው - ተሳተ። ጋናች (ጋናዎች) ድላቸውን ከወዲሁ ማጣጣም ጀመሩ፤ ስለማሸነፋቸው እንኳን እነሱ እና ተመልካቾችም እርግጠኞች የሆንን መሰለናል። እኔም ሆነኩ ሌሎች ብዙ ተመልካቾችና የማንኛውም ወገን ደጋፊዎች ፈረንጆች “Do not count your chickens before they are hatched.” የሚሉትን የንግግር ዘይቤ ያስታወስን አይመስለኝም - ጋና

እንደምታሸንፍ ያመንን፣ አምነንም ተስፋ የቆረጥን ብዙ እንደሆነ እንምታለሁ። ኳስ ድቡልቡሷ ግን ተዓምር መሥራቷን ቀጠለች።

ኮትዲቫሮች በተጓዙበት መንገድ ተገዘው ጋናዎች በተመሳሳይ ሁኔታ ሁለት ተከታታይ ኳሶችን አበላሹ። ዕድል ፊቷን ነሳቻቸውና የመሸነፍ/ማሸነፍ ዕጣቸውን ለሁለቱም በእኩል ሚዛን አስቀመጠችላቸው። ጭንቀት ወረደ፤ ጭንቀት ጨመረ። በዚህ የእኩልነት ጉዞ አሥር፣ አሥር ኳሶች ለየግብ ጠባቂዎች እቅፍ ተላኩ - እስካሁን የተያዘ ወይ የባከነ ኳስ የለም። ግብ ጠባቂዎቹ፣ እያለፏቸው መረባቸውን የሚያነጉዱትን ኳሶች በዐይናቸው ቂጥ እያዩ ብቻ ከመገልጠጥና ከመሸገገት በስተቀር ምንም ነገር ማድረግ አልቻሉም። የሁሉም ሙቀት እየጨመረ ሄደ።

አሥራ አንደኛው ኳስ ለበረኞች ተመደበ። የኮትዲቫሮ ገባ። የጋናው መታ። በሚገርም ሁኔታ ያቺን ኳስ የግብ አቅጣጫዋን አጨናገፈባትና አወጣት። ስቴዲየሙ ተናጋ። ልቅሶውና ሙሾው፣ ዳንኪራውና የደስታ ሲቃው ተጀመረ። አንድ ነገር ግን ይቀራል - የኮትዲቫሮ ቦርተሌ መምታትና ልኩ መታወቅ አለበት። የጋናው ኪፐር ገባ። የኮትዲቫሮ ጊላ ኳሷን ወደግብ ሊጠልዝ አመቻችቶ አስቀመጠ። ሙቀት ጨመረ፤ ሙቀት ቀነሰ። ብዙም የተጨነቀ ሳይመስል በጨዋታው ጉዳት የደረሰበት መሆኑን በተደጋጋሚ ሲገልጥ የነበረው የኮትዲቫሮ ግብ ጠባቂ መታ። ዶላት፤ በአስተማማኝ ሁኔታ ከመረቡ ጋር አዋደዳት። ዓለም አለፈች። ይህ አጋጣሚ ነው ብዕራን ለማንሳት የወዲያው ምክንያት የሆነች።

ከመሬቱ ይሁን ከሰው አፍሪካውያን ሀዘንንም ደስታንም በቅጡ መያዝ የምንችል አልመስልህ አለኝ። የስታዲየሙ ሁኔታም ዱሮ የማውቀውን የፍስህ በላይ ይማምን “አልቃሽና ዘፋኛ” ቲያትር አስታወሰኝ። በዚህ ልቅሶ ነው፤ በዚያም ልቅሶ ነው - የዚህና የዚያ የልቅሶ መንስኤ ግን የተለያዩ ነው፤ አንዱ የደስታ ሌላኛው የሀዘን። ለየው የሚባለው የጋናው ተጫዋች ለጋናው ቢሞቱ (በሕይወት ካሉ) እንዲህ የሚያዘንና የሚያለቅስም አይመስለኝም። አንዷ ሴት አታልቅሽ ቢሏት “አታልቅሽ ነው እሚያስለቅሰኝ” እንዳለችው ነው የሆነው ነገሩ ሁሉ። ሲያባብሉት እየባሰበት ስቴዲየሙን በሞላ በዕንባ አነፋረቀው። የአሸናፊውም ወገን የድል ደስታ ቅጥ አጣ፤ መተዛዘን ጠፋ። ሁለቱም በፉክክር የሚያዘኑና የሚደሰቱ ይመስላል - አንዱ ፈንጠዝያውን ወይም ልቅሶውን ሲጨምር ሌላውም ለመጨመር የተማማሉ መሰሉ። ለገላጋይ አስቸገሩ። ሁለቱም አስጠሉኝ። ሀዘንና ደስታ ብርቁ የሚሆንበት ሰው ደስ አይለኝም። ወደኛ ቢመጡና ዐርባ ዓመት ሙሉ እዝን በማይመጣበት ሀዘን መኮራመታችንን ቢያዩ ምን ሊሉ ነው? ሆ! ደሞም ለኳስ። እናቱ ወንዝ የወረደችበትና የሞተችበት እኩል ያለቅሳሉ አሉ። ሁለቱም ተሳስተዋል።

የሆነው ቢሆን በዕድልም እንበለው በሥራ ኮትዲቫሮች ቀንቷቸው የቋመጡላትን ዋንጫ ስመዋል። የደስታቸው አገላለጽ በተወሰነ ደረጃ ድንበሩን ስቶ የተቀናቃኝ ወገንን ወደ ማብሸቁ በመጠጋቱ አናደዱኝ እንጂ ድሉ ይገባቸዋል - የልፋታቸው ውጤት ነው፤ ሁለቱም ለፍተዋል ለነገሩ። ያሸነፉት ወገኖች በለስ ቀንቷቸው ዋንጫይቱን ሳሙ። እኛ ኢትዮጵያውያንን የሀገራችንን ነፃነት እንደነሱ ዕቅፍ አድርገን የምንስማት መቼ ይሆን? መቼ ነው ሀገራችን ውስጥ ለሁሉም ዜጋ የሚሆን የነፃነት ቀንዲል የሚበራውና ከኋሊት ጉዞ ተላቅቀን በዘመናዊ አመለካከትና አስተሳሰብ በተቃኘ ቁሳዊና መንፈሳዊ ሥልጣኔ የምንመራው? መቼ ነው ከጎታች የዘረኝነትና የሃይማኖት ክፍፍል ተፅዕኖ ተገላግለን በአንዲት ሀገር ዜግነት፣ በአንድ ሉዓላዊ መንግሥት፣ በአንድ ብሔራዊ ስሜት ... በነፃነት የምንኖረው? መቼ ነው የተበታተነው ሕዝባችን ከነዕውቀቱና ልምዱ ወደ ሀገር ቤት ተመልሶ ሀገራችን በአዲስ መንፈስ የምትገነባው? ሽረ መቼ ነው ስደትና እንግልት፣ ረሀብና በሽታ፣ ማይምነትና ድንቁርና፣ አረመኔነትና ሆዳምነት፣ ሙስናና ልበደንዳናነት... ከኢትዮጵያ ራስ የሚወርዱት? ዜጎች “ሙብታችን ይከበር” ብለው በጮኹ በፌዴራልና በሥራ የደኅንነት ታጣቂዎች ባልተወለደ አንጀት መቀጥቀጣቸው የሚያቆመው መቼ ነው? ለገዢዎች የማያገቡደዱና በሕግ የሚመሩ የመንግሥት ተቋማት የሚኖሩን መቼ ነው? መቼ ነው በማስፈራራትና በማሸቆጥቆጥ ከሚገዙን የቀን ጅቦች የምንገላገለው? ህግ አውጪ፣ ህግ ተርጓሚና ህግ አስፈጻሚ አካላት የሚፋቱትና አንዳቸው የአንዳቸውን ዕንባ ሳይጠብቁ የሕዝብን አደራ የሚወጡት መቼ ነው? እነቃሊቲና ዝዋይ በንጹሐን የኅሊና እሥረኞች መጥለቅለቃቸው የሚያቆመው መቼ ነው? ... “ደግ ተመኝ ደግ እንድታገኝ ይባላል”ና በበኩሌ በያለንበት በሚደርስብን መከራና ግፍ ብዙ እየተማርን ስለምንገኝ የዚህ ሁሉ ግፍና መከራ ጽዋ የሞላና በቅርብም ነፃነታችንን የምንገናጸፍ ይመስለኛል። ሁሉም ነገር የሚያምረው በነፃነት ሲሆን ነው። እግር ኳሱም፣ ልማቱም፣ ዕድገቱም፣ ምኑም ምናምኑም አእምሮህን ደስ የሚያሰኘው ነፃነት ስትኖር ነው። ካለነፃነት ሆድህ በቁርጥና በጮማ እንዲሁም በውስኪ ቢገሰር እንኳን የኅሊና እርካታ ከቶውን ሊኖርህ አይችልም፤ የመንፈስ ርሀብ ያንገላታሃል፤ የወገኖችህም ሰቆቃ ያሰቃይሃል። ለዚህም ነው ብዙዎቻችን በሀገር ቤት የምንኖር ዜጎች ምንም እንኳን አካላዊ የምግብ ርሀብ ባያሰጋንም በነፃነት ዕጦት ምክንያት ሌት ከቀን እዩዩ እያልን የምንኖረው። ከኢትዮጵያ የነፃነት ብሥራት ቀጥለው እንደሚመጡ ለሚጠበቁት ቀጣዮቹ የዓለምና የአፍሪካ ዋንጫዎች በሰላም ያድርሰን።